

Междудържавни политически организации.

Първите международни коалиции възникват още в древността. Основните им цели са военно-политически и са насочени срещу други държави и коалиции. Отношенията между тях са динамични и се влияят от конюктурни фактори. Вследствие на нарастващата динамиката на политическите процеси, съвременните междудържавни отношения придобиват все по-осезаими глобални измерения. Глобализацията създава условия за възникването на все по-големи по демографски, икономически и военен потенциал междудържавни коалиции.

Важна роля в международните отношения играе **Североатлантическия пакт (НАТО)**, създаден на 04.04.1949г. във Вашингтон от 12 държави. Това е военно-политически съюз, контролиращ международната обстановка в редица "горещи зони". Сред най-влиятелните международни организации в Европа е

Европейския съюз

създаден през 1957г. в Рим. С подписания договор се поставя началото на Общия пазар. През 1979г. е създаден Европейския парламент със седалище Страсбург. Между страните от ЕС е създадена тясна политическа, икономическа и културна интеграция. Осъществява се свободен обмен на хора, стоки и капитали. Административен център на ЕС е Брюксел. През 2007г. се очаква България да стане член на ЕС.

След Втората световна война се създава нов тип междудържавна организация - **ООН**. Нейната главна политическа цел е намаляване на военното напрежение по света и регулиране на глобалните и регионалните конфликти чрез обединените усилия на всички държави по света. Сред главните причини за създаването на ООН трябва да си посочат също нарастващите демографски, стопански, културно-политически и екологични предизвикателства на съвременното развитие. Най-важните ръководни органи на ООН са:

Секретариат, Съвет за сигурност, Генерална асамблея, Икономически и социален съвет. Освен тях функционират и много специализирани политически, социални, културни и икономически звена. Те координират усилията на международната общност за борба срещу нарушенията на човешките права, нелегалната търговия с наркотици и оръжия, международния тероризъм и др. Освен това в структурата на ООН има и много регионални звена.

Секретариат

избира Генералния секретар на ООН за срок от 5 години по препоръка на Съвета за сигурност. С най-голямо значение сред политическите органи на ООН е

Съветът за сигурност (СС).

.Постоянни членове на СС са Русия,САЩ,Великобритания,Франция и Китай.За тях е прието,че те са страните допринесли най-много за разгрома на Германия през Втората световна война.Те са единствените в света държави,на които е разрешено да притежават ядрено оръжие.Освен това в СС влизат и 10 държави,които се сменят на всеки 2 години.Позициите на постоянните членове на СС играят огромна роля за следвоенното политическо устройство на света.Всяка от тях може да налага вето,с което могат да си спират решенията на СС.Смята се за необходимо да се увеличи политическата роля и отговорността за световното развитие на страни като Япония,Германия,Италия,Индия,Индонезия и Бразилия.

Основен инструмент при регулиране на регионални военни конфликти е изпращането на специализирани мисии за независимо наблюдение и оказване на натиск върху воюващите страни.За последните 60 години под егидата на ООН са изпратени десетки мисии от наблюдатели и ограничени военни контингенти в най-различни горещи точки на планетата.По-голямата част от тях завършват с успех.В момента в над 20 страни има мисии на ООН.

Независимо от нарастващите усилия на ООН за регулиране и предотвратяване на конфликтите,все още главна роля в световното политическо пространство заемат и някои трансконтинентални и регионални организации.Те имат културно-политическо или военно-стратегически характер.С глобално значение са:

#Интерпол-Международната организация на криминалната полиция.Основана е през 1923г. с цел по-успешна борба с международната престъпност.В интерпол членуват 178 страни.Висш орган е националната асамблея,която се събира всяка година.Постоянен орган е Генералния секретариат,начело с генерален секретар,който се избира за срок от 5 години.

#Движение на необвързаните.Основано е през 1961г. по инициатива на Югославия,Индия и Индонезия.В организацията членуват 113 страни,предимно от Африка,Азия и Латинска Америка.Главни цели на организацията са противопоставяне военно-блоковото разделение между Изтока и Запада,борба срещу колониализма,расовата дескриминация и пр.След разпадането на колониалната система

и края на "студената война", движението преосмисля целите си.

През 1960г. е създадена **Европейската асоциация за свободна търговия** (ЕАСТ), която има важно значение за развитието на търговските отношения на континента. Създадени са редица авторитетни международни организации между държави от различни части на света, които имат главна цел стабилното икономическо, социално и културно развитие на съответните страни. Най-големите сред тях са

Орган

изация на африканското единство

(ОАЕ), основана през 1963г. и включваща 50 страни

:Организация на американските държави

(ОАД), основана през 1948г. и обединяваща над 30 страни;

Асоциация на държавите от Югоизточна Азия

(АСЕАН), основана през 1967г. от 6 страни;

Организация на страните износителки на нефт

(ОПЕК), основана през 1960г. и включваща страни от Азия, Африка и Латинска Америка.

Ролята на международното сътрудничество е в по-лесното решаване на проблемите стоящи пред държавите. Пред тях стоят редица сериозни глобални проблеми като борбата със социално-икономическата изостаналост, бедността и глада, избягването на екологични катастрофи и създаването на здравословна среда. Международното сътрудничество е най-важно в икономически аспект. Постепенно от чисто търговски сделки се премина към нови форми на икономическо сътрудничество-коопериране в промишлената дейност, обмен на техники и технологии, предоставяне на кредити. Процесите на демократизация доведоха да пазарно ориентиране на Източно европейските пазари. Подписаха се редица международни договори, целящи подготвяне на страните за бъдещо членство в ЕС. Важно място в новите отношения заемат т.нар. зони за свободна търговия. В тях се организира производството на промишлени изделия с помощта на чуждестранно оборудване и материали, като се използват местни суровини, ел. енергия и работна ръка. Постига се възможност за безмитно съхраняване на стоките до реализацията им. В света днес има над 4000 такива зони. У нас такива зони са Русе, Видин, Бургас, Пловдив. С много важно значение в международните иконом. отношения са и свободните икономически зони, в които се привличат чуждестранни инвестиции.

Развитието на науката и технологиите в отделните страни доведе до задълбочаване на международното сътрудничество и в тази област. То се изразява в обмен на идеи и опит, информация и координиране на научните изследвания, обмен на специалисти. С най-голям принос за развитието на тези отношения са международните организации-ЮНЕСКО, ЕИК, Международната организация за атомна

енергия(ЕИК),Организация за промишлено развитие на страните т Юга(ЮНИДО).

Все по-бързо се развива и международното сътрудничество в областта на екологията.Подписани са редица договори-Хелзенски-1974,Женевски-1979,проведоха се международни екофоруми в Риу ди Жанейру,Берген ,София.Използват се специални програми(ФАР и др.)за оказване на финансова помощ на страни със сериозни проблеми в областта на екологията.

В съвременния свят все по-голямо значение придобива ролята на международните организации и международното сътрудничество,призвани да помогнат за решаването на редица глобални и регионални проблеми.Съхраняването на мира сред най-важните проблеми,свързани с новото политическо мислене.

сряда, 08 Октомври 2003 г. 15:39:39